

การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจ
ในการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

นางสาว พรพิมล ปรีชาบริสุทธิ์กุล
นางสาว สมฤดี รัตนพันธ์

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2548

Efficacy and consumer preference evaluation
of dietary supplement and functional foods

MISS PORNPIMOL PREECHABORISUTKUL
MISS SOMRUEDEE RATTANAPAN

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFIMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

2005

โครงการพิเศษ

เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการใช้ผลิตภัณฑ์
เสริมอาหาร

.....
(นางสาว พรพิมล ปรีชาบริสุทธิ์กุล)

.....
(นางสาว สมฤดี รัตนพันธ์)

.....
(ผศ. เย็นจิต พรหมบุญ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผศ. ผุสinee ทัดพินิจ)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผศ. วรภัสร์ พากเพียรกิจวัฒนา)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

พรพิมล ปรีชาบริสุทธิ์กุล, สมฤดี รัตนพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา: เย็นจิต พรหมบุญ, ผุสนี ทัดพินิจ, วรภัทร์ พากเพียรกิจวัฒน์นา

ภาควิชาอาหารเคมี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร, ประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์เสริมอาหารได้รับความนิยมสูงมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนกลายเป็นกระแสนิยมของคนทุกเพศทุกวัย ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มีการจำหน่ายหลายช่องทาง เช่น ระบบขายตรง, วางจำหน่ายตามร้านยาและร้านค้าอื่น ๆ ซึ่งทางกฎหมายได้มีการห้ามโฆษณาสรรพคุณเกินจริงเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า โครงการพิเศษนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารว่าให้ผลดีต่อสุขภาพจริงหรือไม่ โดยการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 459 คน เป็นเพศชาย 124 คน (27.0%) เพศหญิง 335 คน (73.0%) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร 140 คน (30.5%) และมีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจำนวน 319 คน (69.5%) ในกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร พบว่า ช่วงอายุที่มีการใช้มากในเพศหญิง คือ 20-35 ปี (50.6%) และช่วงอายุที่มีการใช้มากในเพศชาย คือ 20 - 40 ปี (61.0%) ผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการใช้ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารคือบุคคลใกล้ชิด(44.2%) จากการสำรวจพบว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่นิยมใช้ ได้แก่ วิตามิน 47.6% โปรตีน 41.7% น้ำมันปลา 30.1% เลซิทิน 22.9% รังนก 20.1% โสมสกัด 19.4% น้ำมันอีฟนิ่งพริมโรส 18.5% ผลิตภัณฑ์จากสาหร่าย 8.5% ตามลำดับ วัตถุประสงค์ของการใช้ คือ เพื่อบำรุงร่างกาย และบำรุงสมอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่ามีความพอใจในการใช้ผลิตภัณฑ์ และระยะเวลาที่เห็นผลคือ ภายหลังการใช้ 0-2 เดือน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารคือ รู้สึกว่าร่างกายแข็งแรงขึ้น ผิวพรรณดีขึ้น และจะยังคงใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่อไปในอนาคต เพราะคิดว่าให้ผลดีต่อสุขภาพ และไม่พบปัญหาจากการใช้ แต่มีบางส่วน (25.4%) ที่ตอบว่าแม้จะเห็นผล แต่เนื่องจากมีราคาแพง หรือมีปัญหาหลังการใช้ จึงไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ต่อ ดังนั้นการให้ความรู้ถึง ข้อบ่งใช้ และพิษภัยในการใช้ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจึงเป็นสิ่งจำเป็น

Abstract

Efficacy and consumer preference evaluation of dietary supplement and functional foods

Pornpimol preechaborisutkul, Somruedee rattanapan

Project advisor : Yenjit phomboon, Pussanee tudpinij, Varapat peankitvatana

Department of Food chemistry, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Keyword : Dietary supplement, Efficacy

Dietary supplements now gain increasing popularity in many countries including Thailand until become tendency in everybody. These products are sold through in many ways such as direct sales, drug stores and retail stores. There is a regulation that prohibits exaggerating propaganda on such products. This study is performed to evaluate the efficacy and consumer preference of dietary supplements. Questionnaire was sent to 459 subjects: 124 males (27.0%) and 335 females (73.0%). The result show that 140 subjects are not use dietary supplements (30.5%) and 319 subjects are using dietary supplements (69.5%). The age groups of females and males that use dietary supplements are 20 – 35 years (50.6%) and 20 -40 years (61.0%), respectively. Families and friends (44.2%) have the most influence in using dietary supplements. The main finding of this survey confirm that most people use vitamins (47.6%), protein (41.7%), fish oil (30.1%), lecithin (22.9%), bird's nest (20.1%), ginseng (19.4%), evening primrose oil (18.5%), seaweed (8.5%). The main objectives of using dietary supplements are health promotion and improve memory. A period of time to be effective is 0-2 months after use dietary supplement. Most of the subjects say that the effectiveness of dietary supplements are healthy promotion and improve skin texture. Most subjects still would like to use dietary supplements further because there are good for their health and have no any side effect after using. However, 25.4% of the subjects will stop using these dietary supplements because of the high price or having side effects. Professional groups should be organized at various levels to provide correct information on rationale for uses and toxicities of these products.